

mogoče. Raje grem za ovčjega pastirja na Pohorje, nego bi tu za državo delal tlako in poginil.

Da, da! Tako se nam godi pod sedanjo vlado. Ministrstvo v Beogradu, v katerem sedita Pucelj in Zernjav, ima Slovence in Hrvate samo za norca! Z vedno hujšimi davki tepejo centralisti kmeta in obrtnika, z nezno draginjo delavca, a s centralistično balkansko šibo tudi uboge nižje državne nastavljenice. In minister Pucelj je v Kaplji pri Vranskem farbal ljudi, koliko dobrega je že storila Samostojna, odkar je v vladi.

Ljudstvo pa kliče: Dajte nam volitve, da se samostojnim in demokratom primerno zahvalimo!

G. Pucelj kot „govornik“.

(Dopis iz kmetskih krogov).

«Kmetijski list» od 25. oktobra t. l. je prinesel pod zaglavjem «Celjski sestanek» tudi govor g. ministra Pucelja. Da bodo naši kmetje sprevideli, da ima gospod slabostojni minister «Gospodarjeve» članke prav dobro v glavi in da jih uporablja po preteku treh do štirih mesecev v svojih «slavnih» govorih, hočemo pribiti sledeče:

«Slov. Gospodar» je prinesel že meseca junija t. l. pod naslovom «Naš kmet je nezadovoljen» vse misli, ki jih je g. minister Pucelj prodal v Celju kot svoje — slabostojno blago.

Evo, dokaz!

Gospod minister Pucelj je povedal 22. oktobra v Celju to-le: «Slej ko prej je naš ideal (vzor), da se združimo z vsemi kmetijskimi strankami v eno močno skupino. Toda ne v eno stranko, ker je danes vsedržavna stranka še prezgodnja. Če bi bili mi v vsedržavni stranki, ne bi mogli doseči zveze Slovenije z morjem». — «Slov. Gospodar» je pisal pa že 27. junija t. l. v zgoraj omenjenem članku to-le: «Mi kmetje in delavci smo temelj države! Ako se združimo vsi slovenski, vsi hrvaški in vsi srbski kmetje v eni slovenski, hrvaški in srbski stranki, moramo zmagati! Vsak zase, vsi pa za svobodno, kmetsko Jugoslavijo! Gospodariti si hočemo sami s pomočjo naših ljudi, o katerih vemo, da ne bodo nikdar izdali naših koristi za skledo kapitalistične leče. Gospodu ministru Pucelju je ostala v želodcu in žepu kapitalistična leča.

Gospod minister je dejal dalje: «Na tej točki (kdor je namreč proti kmetiskim koristim) spoznamo najlažje, kdo je naš prijatelj in kdo naš nasprotnik.

«Slov. Gospodar» pa je že pisal štiri mesece prej: «Vsak je naš, kdor hoče delati z nami; najsi bo potem učitelj ali profesor, duhovnik ali doktor, Peter ali Pavel. Naše pošteno kmetsko srce bo presodilo, ali je naš, ali ni naš».

Nadalje je govoril gospod minister v Celju: «o potrebi politične moči to-le: «Da izvedemo glavne točke našega programa, je potrebno, da si osvojimo kmetsko ljudstvo politično moč in da jo zadržimo v svoji roki». «Slov. Gospodar» je pisal: «Ako se združimo pri prihodnjih volitvah v eni stranki, bomo sijajno zmagali, 80 odstotkov vseh glasov je naših». O politični moči je govoril g. minister dalje besede: «V državi vladajo s pomočjo kmetskih glasov meščanske stranke. In to čutilimo prav te dni na lastni koži». (Pri nas vladajo s pomočjo kmetskih glasov banke, židovi, izvozniki, med katerimi je veliko samostojnih živinskih prekupev s Puceljem vred. Opomba stavka). «Slov. Gospodar» je pisal: «Naš odpor pa se je pojavil v hipu, ko smo videli, da so se v Beogradu povohali in našli srbski, hrvaški in slovenski kapitalisti».

je šla za njegovo krsto, a globoko ranjeno je ostalo njegovo srce. V zadnjih letih, ko je Franc opustil svojo lahkomišelnost in surovost, se ga je oklenila s tem srčnejšo ljubeznijo. Odkar je moral po bergljah hoditi, ji je bil bolj v pomoč, ko v dnevi moči in zdravja. Hčerke so bile omožene in morale so na može in otroke bolj misliti, ko na mater. Mož pa ji je ostal zvest, z njim se je lahko o vsem pomenila, vse mu lahko zaupala, kar ji je bila na srcu. In zdaj je morala zadnje dni življenja živeti brez tovariša. Da, to je bridko, toda kakor Bog hoče! On jo bo zopet združil z možem, kadar bo hotel.

In zgodilo se je to prej, nego je sama mislila. Neka dne je prišel voz z mlekom nenavadno počasi. — Konji so šli tako previdno, skoraj plašno, kakor bi vozili silno dragoceno blago. Ko pridejo na dvorišče se ustavijo, kakor navadno. Tončka pa je sedela na svojem prostoru trda in se ni zganila, da bi stopila z voza.

Misleč, da je stari ženi postalo slabo, pristopi hlapec, da bi ji pomagal z voza; a prestrašen odskoči — dotaknil se je mrzle roke in gledal v osteklenele oči. Tončka je bila mrtva.

Zjutraj je še prav zgodaj bila pri sveti spovedi in prejela sveto obhajilo in se potem odpeljala zdrava in vesela. V mestu je postregla odjemalcem in se z njimi pogovarjala in šalila. Potem na potu domov je morala priti nad njo in je morala zaspati popolnoma mirno in tiho k večnemu počitku. Nepričakovano pa ne nepripravljena je nastopila pot v večno domovino, da se vekomaj združi s svojim možem. Celo njeno življenje je bilo zvesto izpolnjevanje njenih dolžnosti. Smrt je zapечатila to življenje, da se lahko reče: «Kakor je živela, tako je umrla». O njeni smrti se sme reči: bila je odmev življenja, ki je bilo izpolnjeno z neomahljivo zvestobo v smrti.

«Lepa smrt!» so govorili vaščani. «Iz vestne delavnosti je bila poklicana, mirno in brez bolečin, združena z Bogom, kakor je bilo celo življenje. Mir vrli ženi!»

Gospod minister Pucelj je nadalje govoril v Celju o draginji, ki se zmanjšuje na kmetske stroške in bil mnenja: «Komaj je narasel dinar, že so padli kmetski pridelki v ceni. Vsi industrijski izdelki pa soostali ravno tako dragi, kakor so bili».

Ravno isto je povedal «Gospodar» tri dni pred Puceljem v gospodarskem delu pod zaglavjem: «Čuvajte kmeta» in «Čudne razmere».

Ako primerjamo pisavo «Gospodarja» meseca junija t. l. in Puceljev celjski govor 25. oktobra t. l., potem se le lahko razumemo globokoumni ministrov stavek v Celju, ki se glasi: «Mogoče je, da so klerikalci s svojimi lažmi in spletkami zmotili par naših pristavev».

Z današnjim člankom pa ravno hočemo dokazati laž g. ministra Pucelja, katero je izustil v Celju, ko je rekel: «SKS je edina nositeljica kmetske misli in zato je njena zmaga, zmaga kmetske misli».

Kje pa ste bili tedaj g. minister, ko je naša stranka že davno zastopala kmetsko delavske koristi? Ali ste že živeli in ministrovali ob času taborov? Ali ste se udeleževali za časa najhujšega nemškega nasilja? Po preobratu vas je vrgel splošni val nezadovoljnosti, politične neorientacije, splošne nezadovoljnosti, verižništva in kapitalističnega stremiljenja — kvišku.

Gospod minister Pucelj, klerikalci so s svojimi lažmi in spletkami premotili celo vas, vaše blagorodje, ministrsko poročilo, ker ponavljate čez štiri mesece v svojih govorih to, kar je že davno pisal in priporočal našemu kmetu od vas krivično-lažljivo oklevetani — «Slov. Gospodar».

Pridite torej k nam, ako še niste čisto prodali in si umazali poštene, krščanske, kmetske in slovenske — duše!

Ob koncu vam pa povemo kot voditelju izdajniške Samostojne, da vas je lahko kot politika in voditelja sram, ker mažete z našo duševno mastjo, vaše, že z raznimi aferami nadrobno in debelo oštrafotane čevlje!

FANTJE IN MOZJE!

Začnite se le hitro priglašati za socialni tečaj v Celju, ki se bo vršil 27., 28. in 29. decembra — v sredo, četrtek in petek po Božiču pod vodstvom g. dr. Korošca. Prijave udeležencev naj društva in posamezni udeleženci določijo do 1. decembra tajništvu Slov. kršč. soc. zveze v Celju, hotel Beli vol. V prijavi naj sporočijo tudi: 1. starost, 2. predizobrazbo (šolo), 3. poklic. Tisti, ki želijo skupno hrano (zajutrak, obed in večerja), vse tri dni, naj vpošljejo obenem s prijavo 220 kron. Kdor želi skupno hrano samo 2 dni, naj vpošlje 150 K, samo za en dan pa 75 kron. Hrana bo obilna in tečna. Stanovanja bodo brezplačna. Vsak udeleženec se se prijavo zaveže, da bo vse tri dni na tečaju vztrajal in se predavanj redno in točno udeleževal. Nekaj mladeničev in mož se je že priglasilo. Ker je število udeležencev omejeno, se hitro oglašajte! — Tajništvo Slov. kršč. soc. zveze v Celju.

Naša trgovska pogodba s Poljsko.

Naši državni krmilarji od Pašiča pa do Pucelja sklepajo vedno kake trgovske pogodbe z drugimi državami, a od teh pogodb imajo hasek edinole osebe, ki jih sklepajo, država in narod pa nič, včasih celo še kako prav občutno zgubo.

Pred par meseci se je hvalil po časopisju g. Pucelj, ki je po njegovem mnenju odprl našemu vinu pot v Čehoslovakijo s sklepom takozvane čehoslovaške pogodbe. Po tej pogodbi bodo uvažali k nam Čehi svoje pivo, a koliko našega vina pa bo romalo v Čehoslovakijo, pa je odvisno od izvoznih, oziroma uvoznih dovoljenj. Sploh je izvoz našega vina na Češko le nekako prazno Puceljevo slepilo za javnost.

Na širši podlagi kot čehoslovaška pogodba, je naša trgovska pogodba s Poljsko, ki je bila podpisana dne 24. oktobra v Varšavi. Treba pa tudi glede pogodbe s Poljski pribiti, da visi v zraku in je veliko vrpašanje, če jo bo sploh mogoče udeležiti.

Tudi pri poljski pogodbi gre za izvoz naših vin na Poljsko, kamor je sicer uvoz vina zabranjen. Po tej pogodbi bi se lahko uvozilo od nas na Poljsko toliko vina, koliko ga porabi in naročijo iz naše države poljski konzumenti. Količine naših vin, ki bi se naj uvozile na Poljsko sploh niso v pogodbi določene, naši vinski trgovci lahko izvozijo toliko vina, kolikor bi ga pač prodali. Ako bi res ta pogodba s Poljski uspela, potem bi se nekoliko vsaj popravila naša vinska križa, v kateri se že nahajamo dve leti radi prevelike nadprodukcije vina. Naši vladni krogi, ki so sklenili trgovsko pogodbo s Poljski, zagotavljajo, da je po sklepu te pogodbe odvisno predvsem od naših vinskih veletržcev, da oni sami odprejo pot našemu vinu na Poljsko.

Razven vina gre pri pogodbi s Poljski tudi za izvoz poljskega sladkorja v našo državo, ki je bil dosedaj iz Poljske sploh prepovedan. V naši državi se proizvaja veliko premalo sladkorja, torej ga moramo uvažati iz inozemstva in po novi pogodbi ga bomo lahko dobavljali tudi iz Poljske. Poljska bo namreč dovolila večji kontingent svojega sladkorja za izvoz in kadar bo prišlo to izvozno dovoljenje od strani Poljske, re bodo morali naši trgovci oborožiti z uvoznici, da ta sladkorni kontingent čim bolj povečajo.

Nadalje določa naša poljska trgovska pogodba, da dobimo za letošnje leto iz Poljske 500 vagonov sirovega petroleja in nafte, ako kupimo istočasno iz poljskih čistilnic za petrolej 1000 vagonov petrolejskih proizvodov, kakor: petrolej za razsvetljavo, strojna olja, olje za mazanje, parafin, cilindrična ter vulkanska olja.

Sirovi poljski petrolej bodo izvažali lahko naši trgovci stopnjevano in sicer v najmanjši količini 20 vagonov naenkrat.

Za vse one predmete, katere bi mi naj izvozili po tej novi pogodbi iz Poljske, se plača v poljskih markah. Treba pa tudi pribiti, da je razno blago na Poljskem precej po ceni in baš radi tega, ker poljsko delavstvo dela za veliko manjše mezde kot naše. Tako stane na primer v tvornicah za sukno v Lodzu 1 meter najboljšega sukna 80—100 dinarjev, pri nas pa 300 do 400 dinarjev. Kot s poljskim suknom tako je tudi z raznimi stroji, poljsko soljo itd.

Tako izgleda na kratko orisana naša trgovska pogodba s Poljsko, ki je po svoji vsebini in obsegu precej ugodna za naše trgovske kroge. Vendar pa, če pomislimo na naše škandalozno slabe razmere po naših železnicah, potem že lahko danes rečemo, da tudi od poljske pogodbe ne bomo želi dobička, ker naš promet se nikakor ne bo zboljšal pod sedanjim režimom. Razven pogodbe s Poljski pa bo še morala naša vlada skleniti posebne pogodbe za prevoz poljskega blaga in našega vina z vsemi onimi državami, ki ležijo med nami in Poljski, kakor: z Nemško Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo in Čehoslovakijo. Predno pa bodo te prevozne pogodbe sklenjene z ravnokar omenjenimi državami in predno se bo količjak zboljšal in popravil na železniški promet, pa bomo še menda tudi res znatno preobličili naših vin prisiljeni izpiti doma ali kje bližje, kot je n. pr. Poljska.

Ob koncu teh razmišljanj o naši poljski trgovski pogodbi treba še omeniti, da so vse pogodbe sedanje vlade z inozemstvom na zunaj lepe in obetajo na prvi pogled ogromne dobičke, a v istini so pa samo papirnati sklepi, pri katerih zaslužijo samo oni, ki jih sklepajo — a narod in država pa le samo čilata o njih, a kakega dobička nimata in to vesled krivde sedanjega, v vsakem oziru za občno korist brezbriznega režima.

Naše ceste.

Vsled dvamesečnega neprestanega deževja so državne in okrajne ceste silno trpele. Od vseh strani prihajajo poročila, da so celo zidane ceste po mnogih okrajih v takem stanju, da ne moreš z vozom naprej. Največ uničujejo ceste težki avtomobili. Mnogi okrajni zastopi, n. pr. Ljutomerski, pa tudi ne vršijo svoje dolžnosti. Načelnik Ljutomerskega okrajnega zastopa uganja samo demokrasko in samostojno politiko, a za ceste se ne zmeni.

Glede zboljšanja cest bo treba že sedaj, ko se sklepajo proračuni za okraje, nekaj storiti. Na vsak način bo treba svoto za vzdrževanje cest znatno po vseh okrajih zvišati. Če si uničimo z malomarnostjo še naše ceste, potem pa se bo tudi Slovenija lahko prištevala med Balkan. Torej prva naloga je, da se okrajni proračuni za ceste znatno zvišajo.

Na vsak način pa bo morala država tudi prispevati večje svote za naše ceste. N. pr. cesta Maribor—St. Lenart—Gornja Radgona je postala državna cesta. Saj je edina glavna cestna prometna vez med Murskim poljem, Slovenskimi goricami in Mariborom. Na tisoče vozov in avtomobilov drči po tej cesti. Na vsak način bi morala država to cesto prevzeti in jo razširiti. Okrajji tega ne zmorejo. Tu bi imel poljedelski minister Pucelj hvalažno nalogo. A za take reči samostojni generali «nimajo vremena». Denarja ima vlada dovolj za pravoslavne Wranglovce, za oficirske avtomobile, za Sokole (saj so nedavno zopet dali iz državne blagajne 1 milijon za ljubljansko sokolsko komedijo), za kano-ne itd.

Ob tej priliki pa tudi opozarjamo občine, da letošnje zimo vse pripravijo za zboljšanje razoranih občinskih cest. Okrajni zastopi naj gredo v tem oziru občinam na roko. Mariborski okrajni zastop n. pr. prispeva vsako leto občinam za popravilo cest 50 odstotkov od izdatne svote.

Lepe ceste naj bodo v Sloveniji znak lepote naše zemlje in res pravega naprednega gospodarstva.

NAJVEČJA DOLŽNOST

vsakega zavednega pristaša naše krščanske stvari je, da si naroči katoliški časopis. «Slovenski Gospodar» naj bo v vsaki hiši! S posebno prošnjo pridemo danes pred vas, naši možje in žene, mladeniči in dekleta: Naš list razširite v vaši vasi, oziroma župniji, da zadnje kočice. «Slovenski Gospodar» je med našim ljudstvom najboljši apostol prave krščanske zavesti, star branitelj pravic Slovencev in priljubljen svetovalec našega naroda. Naša pravična slovenska in krščanska stvar bo zmagala le tedaj, če bomo imeli v vsaki hiši naš časopis. Izgovorjena beseda izgine, pisana ali tiskana pa ostane. Zaupniki naši, žrtvuajte vsaj vsako nedeljo nekaj ur za zbiranje novih naročnikov. Stari pa boste itak vsi zvesti ostali. Kaj ne?

ALI BOMO KMALU SLI VOLIT?

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je beograjska vlada strogo naročila pokrajinskim upravam, naj imajo vse pripravljeno za nove volitve. Ker so v vsaki občini volilni imeniki že davno sestavljeni, vlada lahko volitve naglim potom izvrši. Na to moramo biti vedno pripravljeni. Kdor še pri svoji občini ni pregledal volilnega imenika, naj to takoj stori. Mnogo ljudi je izpuščenih. Kdor ni vpisan, ne bo smel oddati svojega glasu. Če ste izpušeni iz imenika— takoj izvršite reklamacijo! Naše zaupnike pa zelo nujno prosimo, da si imenike takoj prepišejo. Imenika sta dva: za občinske in za državne volitve. Prepišite oba in skupno!